Naše Topoľčianky

december, číslo: 4/2015, XIII. ročník, vychádza bezplatne pre obyvateľov Obce Topoľčianky

Vážení spoluobčania

Neúprosne plynúci čas nás znova preniesol do najkrajšieho obdobia kalendárneho roka, ku ktorému nepochybne patria VIANOCE. Vianočné obdobie je v našich domovoch sprevádzané nielen prítomnosťou rozsvietenej vianočnej jedličky, či borovice, vôňou vianočného pečiva, ale aj dodržiavaním zvykov a tradícií našich predkov v snahe zachovať dedičstvo našich otcov.

Predvianočné adventné obdobie je čas, keď sa aspoň na chvíľu zastavíme, rekapitulujeme všetko prežité a pripravujeme sa na sviatky, počas ktorých sa stretávajú rodiny, príbuzní, priatelia a sadáme si k spoločnému stolu, aby sme si popriali vzájomnú úctu a lásku. Človek totiž nepotrebuje k životu len najnovšie výdobytky vedy a technického pokroku, ale v dnešnom uponáhľanom svete najviac potrebuje práve lásku, dobrotivosť, pochopenie, vľúdnosť a pozornosť. Dôležitý je pocit, že má v blízkosti seba spriazneného človeka, ktorý mu rozumie, vie a chce mu pomôcť. Vieme, že sú medzi nami i sociálne slabší občania, ktorí potrebujú podporu ostatných. Som rád, že sa aj v našej obci nájde mnoho jednotlivcov, ktorí preukazujú spolupatričnosť susedom, známym a často i neznámym ľuďom a to nielen v čase Vianoc.

V tomto období si intenzívnejšie spomíname aj na svojich blízkych, ktorí sú ďaleko, aj na svojich blízkych, ktorí už žiaľ nie sú medzi nami. Viem, že mnohé miesta pri štedrovečernom stole, kde ešte nedávno sedávali naši najbližší - dedko, babka, otec, matka, manžel, manželka, brat, sestra, syn, dcéra - zostanú prázdne, zostane prázdna stolička, nedotknutý príbor, ale v našich mysliach budú s nami.

Vianoce majú v sebe magickú silu, ktorá nás neraz prinúti rozmýšľať nielen o sebe, o vlastných radostiach a vlastnom šťastí, ale aj o tom, čo po sebe človek zanechá. Prežívame chvíle, v ktorých máme jedinečnú príležitosť zamyslieť sa, bilancovať končiaci sa rok, prehodnotiť svoje skutky, vykonané i nesplnené sľuby.

Preto aj pri tejto príležitosti vám chcem, vážení spoluobčania poďakovať za vašu prácu v tomto roku. Za množstvo uskutočnených povinností pre fungovanie vašich domácností, za prácu na vašich pracoviskách, za prácu v prospech našej obce.

Dovoľte mi preto, aby som všetkým spoluobčanom poprial príjemné sviatky, šťastie, pokoj v duši, lásku a pevné zdravie v rodinách. Zároveň vám všetkým prajem, aby ste do nového roka vykročili šťastnou nohou a s optimizmom. A keď nám každodenný život so sebou prinesie nielen krásne a šťastné chvíle, ale aj nie vždy príjemné okamihy, nezabudnime na ľudskosť, toleranciu, vzájomnú pomoc a porozumenie. Želajme si požehnaný, úrodný rok plný radosti, šťastia, dôvery, tolerancie, zdravia a ľudskej lásky.

Želám vám v mene svojom a v mene všetkých pracovníkov obecného úradu ako aj predstaviteľov miestnej samosprávy príjemné vianočné sviatky a do nového roku vám ešte raz prajem veľa lásky, ktorá hory prenáša, veľa šťastia, ktoré dušu povznáša, veľa zdravia, ktoré sa kúpiť nedá, veľa Božieho požehnania a tiež úspech v práci, ktorá chlieb prináša. Nech máte plné dlane lásky, do ktorých vždy veľa dostanete, ale z nich aj ostatným darujete. Tešte sa z toho, čo máte a nech je vo vašom srdci a v duši pokoj. Rozvaha nech nedopustí urobiť vám chybný krok, s rodinou a láskou v srdci privítajte nový rok. Našim deťom želám bohatého Ježiška, aby pod vianočným stromčekom našli ten najkrajší darček, ktorý si vysnívali. Zvlášť chcem pozdraviť našich chorých spoluobčanov a popriať im skoré uzdravenie a veľa psychických a fyzických síl.

Šťastné, veselé a požehnané vianočné sviatky!

Juraj Mesko, starosta obce

Čo znamenajú adventné a vianočné zvyky a obyčaje?

Mnohé zvyky a obyčaje v Advente a na Vianoce sa zdajú aké si vyprázdnené a nič nám nehovoria. V nasledovných riadkoch si oživíme dejiny a korene týchto obyčajov.

1. Advent

Adventný čas začína vždy 1. adventnou nedeľou, ktorá je po 26. novembri a končí 25. decembra. Prvá adventná nedeľa je venovaná druhému príchodu Pána Ježiša na svet. Druhá a tretia adventná nedeľa nám predstavuje posolstvo Jána Krstiteľa a štvrtá adventná nedeľa je venovaná Panne Márií, Bohorodičke.

Najstarší záznam o Advente máme z roku 380 zo Zaragossy. Advent v tom čase trval do 6. januára, do Zjavenia Pána, Troch kráľov. V tom čase sa ešte neslávili Vianoce s dátumom 25.12.

Dnešné usporiadanie vianočných sviatkov zaviedol pápež Gregor Veľký (590 – 604).

Adventný veniec údajne vznikol v roku 1839. Nemecký kňaz Ján Hinrich Wichern sa staral na fare v Hamburgu o malé opustené deti. Tieto sa ho často v Advente pýtali, kedy už budú Vianoce, a tak im vyhotovil adventný veniec, na ktorom bolo 19 malých červených sviečok a 4 veľké biele. Červené sa zapaľovali vo všedné dni a biele každú nedeľu. Z dôvodov nedostatku miesta neskôr sa začali vyhotovovať adventné vence len so štyrmi sviecami a ako ozdoba sa pridávali jablká a orechy.

2. Vianoce

Vianočný stromček v domácnostiach je novšieho dáta. Pôvodne boli izby v domoch na Vianoce ozdobované zelenými ratolesťami ako symbolmi života. Neskôr sa pripevňovali malé vianočné stromčeky v izbách na strop. Tieto sa jednoducho ozdobovali ovocím, kockami cukru, slamenými ozdobami anjelov, hviezdičiek a podobne.

Pôvod vianočného stromčeka je z vianočných hier, ktoré sa hrávali v kláštorných školách už v stredoveku. Prvá zmienka je z roku 1419. V meste Freiburg cech pekárov postavil na námestí na Vianoce pre deti strom, ktorý ozdobili maškrtami, ovocím a orechami.

Teologická idea vianočného stromu bola nasledovná. Vianočné hry sa hrávali 24. decembra na sviatok Adama a Evy. Vianočný strom znázorňoval teda strom poznania dobra a zla v raji, z ktorého Adam a Eva zjedli (symbol jablka), a tak zhrešili a zároveň v predvečer narodenia Pána Ježiša (25.12.) znázorňoval vianočný strom aj druhý "strom", Ježišov kríž, na ktorom alebo z ktorého tiež "vyrástlo" ovocie Eucharistie. A tak sa vianočný strom ozdoboval na jednej polovici jabĺčkami a na druhej polovici stromu oblátkami. Neskôr jabĺčka nahradili vianočné gule a oblátky (ktoré znázorňovali Eucharistiu)

(pokračovanie na 2. strane)

Čo znamenajú adventné a vianočné zvyky a obyčaje?

(Dokončenie z 1. strany)

nahradili sladkosti, cukríky a podobne a to z toho dôvodu, že v stredoveku sa skoro všetky modlitby k Pánu Ježišovi vo sviatosti oltárnej, v Eucharistii, začínali slovami: "Ó najmilší a najsladší Ježišu Kriste....."

Z Nemecka do Rakúsko-Uhorska prvý vianočný stromček priniesla pre svoje dieťa kňažná Henrieta von Nassau-Weilberg v roku 1819.

V 19. storočí sa v našich krajoch systematicky a vo veľkom rozmnožovali ihličnaté lesy. A tak vznikla možnosť zadovážiť si vianočný stromček nielen na dedinách, ale aj v meste.

Čo slávime na Vianoce?

Blížia sa Vianoce. Často je príprava na tieto sviatky len v rukách našich dobrých mám a tie vidia Vianoce tak po svojom. Počúvame slová: Boh prišiel na svet ako dieťa. Boh prišiel slabý na svet. Úplne a celkom ako dieťa. Matka ho zavinula do plienok, kojila ho, učila ho chodiť a rozprávať. Keď porovnáme tieto vety a slová s evanjeliom, tak vidíme, že evanjelista sa vôbec nezaujíma o nejaké bezbranné a slabé dieťa, ani ho tak nenazýva. Ba práve naopak. Toto dieťa je nad všetky deti, nad všetkých ľudí. Evanjelium používa slová: Spasiteľ, Mesiáš, Pán, Syn Boží. Alžbeta nazýva Pannu Máriu „matka môjho Pána". Anjeli hovoria pastierom: „Narodil sa vám Spasiteľ." Traja králi sa prišli pokloniť novonarodenému židovskému kráľovi. Apoštol Pavol v liste Galaťanom píše: „Keď sa naplnil čas, poslal Boh svojho Syna."

Obsahom vianočného evanjelia teda nie je dieťa, ale Spasiteľ ľudstva, ktorý nás vykúpil od hriechu, smrti a diabla.

Druhá obohratá téma na Vianoce je nasledovná. V médiách sa veľa hovorí a píše o vyhladovaných deťoch v Afrike, o kojencoch, ktorí v treťom svete umierajú od hladu a vojen. Aj keď sú tieto tvrdenia pravdivé, predsa nepoukazujú na hlboké príčiny, ale ukazujú len špičku ľadovca.

Dnešná postmoderná paradigma seba-realizácie, ktorá už nevidí človeka ako vzťahového (ktorý existuje a môže sa rozvíjať len vo vzťahu k druhým), ale ako jednotlivca, ktorý sa musí zoči-voči druhým za každú cenu presadiť. Na základe seba-realizácie sa dnešným ženám zlegalizovalo právo zabiť nenarodené dieťa vo svojom lone a následne sa im vkladá do svedomia pocit neviny!? Ako môžeme plakať nad zomierajúcimi deťmi z Afriky a skladať sa im finančnými čiastkami na dobrú novinu, keď neplačeme nad zomierajúcimi deťmi následkom potratov a sofistikovanou antikoncepciou. Odkiaľ toľká schyzofrénia v myslení ale aj v konaní!?

Iná náhradná téma na Vianoce je asi takáto. Potrebujeme kultúru starostlivosti o deti. Potrebujeme výchovné poradenstvo, kvalifikovaných učiteľov do materských škôl, lepšie vybavenie zariadení pre deti a mládež... Namiesto toho, aby sa hovorilo o tom, že deťom treba odovzdať evanjelium, dobrú správu o tom, ako je dôležité naučiť sa modliť, naučiť sa prežívať, že je tu Boh – pri mne a pre mňa.

Kritická je aj vianočná situácia, keď sú už deti preč z rodiny. Pokiaľ sú deti v rodine, majú rodičia "objekt". Všetko sa inscenuje pre deti. Keď sú deti preč, je preč aj „zmysel" Vianoc. Rodičia – siroty (rodičia bez svojich detí) si zasadnú pred televíziu, alebo ešte aj na štedrý deň pracujú, lebo majú stres pred „prázdnymi sviatkami". Namiesto toho, aby išli do chrámu a ku jasličkám a pozreli sa trochu viac do svojho vnútra, aj do Ježiškovho vnútra, do jeho srdca…

Posunutý je aj dátum a potom aj zmysel Vianoc. Keď sa spýtate detí, kedy sú Vianoce, tak vám odpovedia, že 24. decembra. Štedrý deň (24.12.) bol (bohužiaľ už len bol) v Cirkvi tradične dňom pôstu a pokánia. Celý deň sa nejedlo, až večer. V súčasnosti je štedrý deň miestom a časom vzájomného darovania darčekov, ktoré sú v hlavnej úlohe. A Ježiško a svätá rodina a anjeli sú nasledujúci deň 25.12. vo vedľajšej úlohe... Budeme si musieť umenšiť darčeky zo štedrého večera a radosť z nich, aby vynikol ten dar, ktorý nám dal Boh, keď nás tak miloval..a dal nám svojho syna, pravé slnko, ktoré osvecuje, potešuje a rieši každého človeka.

ThDr. Michal Stríženec, PhD.

ĽUDOVÍT ŠTÚR – zavŕšenie vývoja spisovnej slovenčiny

Keď sa spomenie meno Ľudovít Štúr, mali by sme si uvedomiť, že je to osobnosť, ktorej zásah do spisovnej slovenčiny platí do dnešných čias. Ako sa teda vyvíjala slovenská reč? Počiatky siahajú do obdobia Veľkej Moravy. Európou sa šírilo kresťanstvo. Naši predkovia mali reč staroslovanskú a boli pohania. Pokresťančiť sa ich usilovali národy Franskej ríše – Germáni – teda rečou, ktorá bola predchodcom dnešnej nemčiny a náboženskú literatúru šírili v jazyku latinskom. Obyčajný ľud im jednoducho nerozumel.

Naše knieža RASTISLAV v roku 858 prišiel na myšlienku zriadiť na svojom území „vlastnú cirkevnú organizáciu" pod vedením vlastných domácich slovenských biskupov a kňazov. Obrátil sa na rímskeho pápeža MIKULÁŠA I. Ten mu vyhovieť nemohol, lebo misionárov slovanského jazyka nemal. Rastislav sa teda obrátil na byzantského cisára MICHALA III. Ten našiel riešenie, prosbe vyhovel a poslal mu rodných bratov KONŠTANTÍNA – filozofa a METODA – mnícha. Títo pochádzali zo Solúnskej oblasti /Grécko, Solún – Thessaloniki/, kde pospolitý ľud tvorili aj Slovania – teda požadovaný jazyk im bol známy.

Roku 863 uvedení bratia – byzantskí misionári prišli na územie dnešného Slovenska. Odovzdali RASTISLAVOVI dokument „Privilégium cisára Michala III." a okamžite začali pracovať – lebo už doma pripravili písmo „HLAHOLIKU", z ktorej sa vyvinula „CYRILIKA" – názov hovorí o autorovi KONŠTANTÍNOVI – reholné meno CYRIL. Z gréckeho jazyka preložili do vtedajšej slovenčiny „liturgické knihy", ktoré sa používali pri bohoslužbách a z jazyka latinského preložili „evanjeliá".

Toto obdobie vysoko vyzdvihol náš významný jazykovedec JÁN STANISLAV *1904 - †1977, keď vyhlásil: „Uvedené preklady boli napísané v PRVEJ SPISOVNEJ SLOVENČINE".

● Stáročia a nie ľahké pre náš národ utekali a dostávame sa k ďalšej osobnosti ANTONOVI BERNOLÁKOVI, katolíckemu kňazovi *3. 10. 1762 v Slanici - †15. 1. 1813 v Nových Zámkoch, kodifikátorovi novodobého slovenského jazyka – pomenovaného BERNOLÁKOVČINA. Za základ zvolil západoslovenské nárečia. K tomu napísal patričnú odbornú literatúru GRAMATICA SLAVICA. Jeho životným dielom, ktoré však pre nedostatok financií vyšlo až po jeho smrti, bol: SLOVAR SLOVENSKÝ, ČESKO – LATINSKO – NEMECKO – UHERSKÝ.

Najbohatšie literárne dielo v bernolákovčine vytvoril katolícky kňaz JÁN HOLLÝ *1785 - †1849. Do bernolákovčiny prekladal slávne eposy z latinčiny a gréčtiny, ktoré napísali rímski a grécki básnici. Zo slovenských dejín napísal eposy: Svatopluk a Cyrilo - Methodiáda. Na vydávanie týchto diel peniaze nemal. Našli sa však v tej dobe nadšenci pre jazyk našej reči – mecéni. Najznámejší bol MARTIN HAMULJAK *1789 - †1859, ba v odbornej literatúre sa ako podporovateľ Hollého uvádza aj náš bývalý duchovný JOZEF DLHOVSKÝ *1785 - †1857. A tu si dovolím vsunúť kúsok našej histórie. ThDr. Jozef Dlhovský prišiel do Topoľčianok v roku 1817, keď Kostol sv. Kataríny Alexandrijskej stál už 23 rokov. Patrónom kostola bol rod grófov KEGLEVICH DE BUZIN, ktorý ho dal aj postaviť. Zrejme im záležalo aj na úrovni duchovného - kňaza, čo sa prejavilo aj na jeho finančnej odmene. A tak sa mohol stať mecénom svojho rovesníka a brata v kňazskej službe J. Hollého. Dlhovský bol aj členom Slovenského učeného tovarišstva. Po 40 rokoch pôsobenia medzi našimi predkami zomiera v roku 1857. Že bol šľachtou Keglevichovcov vážený, tomu zodpovedá aj dôstojné miesto jeho hrobu v tesnej blízkosti nášho chrámu, pri ktorom vyrástla lipa – symbol slovanstva, ktorej mohutnosť svedčí o veku cca 160 rokov. Pôvodná náhrobná tabuľa je uchovaná v kryptách pod kostolom.

● Dva roky po smrti A. Bernoláka sa v Uhrovci v evanjelickej učiteľskej rodine narodil Ľudovít Štúr 28. 10. 1815, zomrel 12. 1. 1856 v Modre. Výchovou, vzdelaním a dobou, v ktorej žil, vyrástla z neho vedúca osobnosť slovenského národno – oslobodzovacieho hnutia. Zo všetkých jeho významných životných aktivít a postov sa zameriam len na jednu: KODIFIKÁTOR SPISOVNEJ SLOVENČINY (kodifikácia – uzákonenie).

(pokračovanie na 3. strane)

„Náš park“

Končí sa jeseň v parku a pomaly sa končí aj rok 2015, a preto sa patrí poďakovať všetkým tým, ktorí prispeli v parku svojou prácou. Tá sa finančne vyčísliť nedá, ale ako povedal jeden občan Topoľčianok, je to práca ľudí za celú jednu generáciu, kedy bol park zanedbávaný. Chcem poďakovať všetkým tým, ktorí prispievali finančnými prostriedkami na občerstvenie pre brigádnikov v parku. Podotýkam, že ak si niekto myslí, že do parku chodíme pracovať za občerstvenie, že je nám vlastne dobre, tak by som tých, ktorí si to myslia, srdečne pozvala na brigády, aby sa o tom presvedčili, či je to tak. Môžem však zodpovedne vyhlásiť, že možno ani doma na svojom nepracujeme takým tempom ako v parku. Viem, je to väčšinou 1x za mesiac cca 4 hodiny, ale 20 až 25 ľudí vlastne vykoná prácu okolo 100 hodín, čo nie je málo. V neposlednom rade chcem poďakovať aj tým, ktorí poukázali časť svojich daní na účet OZ a dúfam, že na OZ PARK TOPOĽČIANKY nezabudnú ani v roku 2016.

Tento rok sa podarilo sčasti zrekonštruovať skleník a dúfame, že v budúcom roku bude dokončená celá jeho rekonštrukcia. V parku sa nám objavila aj zrekonštruovaná studňa, takže do parku pribudol ďalší objekt, ktorý skrášľuje park.

Moje sny o našom parku snívam ďalej. Labute nám radosť novým potomstvom neurobili, ale čo sa nestalo, sa môže stať v budúcom roku. Pávy sa v parku udomácnili a správajú sa tam ako keby tu boli pánmi, možno z toho dôvodu, že na hlavách sa im trbliece krásna korunka, akú nosia v rozprávkach iba naozajstní králi.

Snom, ktorý sa mi tento rok nesplnil, je výsadba kvetov pred zámkom, ale nie je všetkým dňom koniec. Budúci rok možno budem prekvapená, keď sa tam tie kvietky objavia.

Prosím všetkých ľudí, ktorí park navštevujú, aby odpadky z jedla či prázdne fľaše nehádzali mimo odpadový kôš. Koše sa každý deň vynášajú, a preto nie je dôvod hádzať odpadky mimo nich.

Každý môj príspevok končím tým istým, ale ani teraz mi nedá inak. Park je stále tým mojím miestom, kde chodím naberať silu či už psychickú, alebo fyzickú, chodím snívať svoje sny. V parku stretávam stále viac a viac ľudí nielen z Topoľčianok, z blízkeho okolia, ale i z cudziny a títo mi pripomenú, že „Náš park“ nie len taký hocijaký park, a preto by sme si ho mali chrániť hlavne my domáci, aby návštevníkov bolo stále viac a viac. Možno si ani neuvedomujeme, že bez „Nášho parku“ by možno ani Topoľčianky neboli také lákavé a zaujímavé pre turistov po celý rok. **RG**

(dokončenie z 2. strany)

Ideové zdôvodnenie podal v spise NÁREČJA SLOVENSKUO AKO POTREBA PISAŇJA V TOMTO NÁREČÍ – písané v stredoslovenskom nárečí. A tak v júli 1843 sa rozhodli: Ľ. Štúr, M. M. Hodža a J. M. Hurban po konzultácii „s bernolákovcami“ navštíviť najvýznamnejšiu žijúcu osobnosť, ktorá napísala veľké literárne dielo v bernolákovčine staručkého, takmer slepého, päťdesiatosemročného J. Hollého v HLBOKOM. Rozpovedali návrh, s ktorým prišli a J. Hollý súhlasil, aby spisovná slovenčina prešla zo západoslovenských nárečí na nárečia stredoslovenské. Uvedenej myšlienke poslúžilo aj založenie celonárodnej kultúrno – politickej ustanovizne – spolok TATRÍN v roku 1844 a vydávanie novín SLOVENSKJE NÁRODNJE NOVINI s prílohou Orol tatranský. V revolučnom roku 1848 v Liptovskom Mikuláši Štúr vyhlásil ŽIADOSTI SLOVENSKÉHO NÁRODA, v ktorých poukázal na národnostný útlak Slovákov v Uhorsku, ktorý sa neustále stupňoval.

Plodný život Ľ. Štúra vo veku 41 rokov ukončilo nešťastné náhodné zranenie pri poľovačke 22. 12. 1855, na ktoré 12. 1. 1856 zomiera.

Súčasná naša reč – jazyk slovenský je jazyk „živý“, mení sa, podlieha rôznym vplyvom okolia a doby. Preto v určitých časových odstupoch sú vydávané PRAVIDLÁ SLOVENSKÉHO PRAVOPISU.

Vážme si svoju reč, dbajme o jej čistotu, ktorá je vizitkou vyspelosti národa!

Anna Lukáčová

Kalendár podujatí v DKS Topoľčianky

Pozývame Vás ...

20. 12. 2015	Vianočný stolnotenisový turnaj
21. 12. 2015	Vianočná akadémia detí Súkromnej ZUŠ E. Pacovskej
22. 12. 2015	Vianočná akadémia detí ZŠ Topoľčianky
30. 12. 2015	Farský ples, hrá DJ Robo Ondrejka
31. 12. 2015	Novoročná vatra samostatnosti a silvestrovský ohňostroj
9. 1. 2016	Záhradkársko-vinohradnícke posedenie, usporiadateľ ZO SZZ
15. 1. 2016	Ochutnávka mladých vín, ZO SSZ sekcia vinohradníkov
16. 1. 2016	Krojová zábava, hrá DUO RYTMIX, Čaradice
23. 1. 2016	Vyhodnotenie poľovného roka 2015 s posedením pri hudbe, Veselí chlapci z Oravy
27. 1. 2016	Detský karneval a súťaže pre deti MŠ SNP Topoľčianky
28. 1. 2016	Detský karneval a súťaže pre deti ZŠ Topoľčianky
30. 1. 2016	Rodičovská zábava, hrá DJ Robo Ondrejka
6. 2. 2016	Fašiangový sprievod obcou s FSk Topoľnica a DH Podhrušovan
6. 2. 2016	Fašiangová zábava, hrá DJ Peter Gajdoš

Na stromčeku sviečka svieti,
pokoj, šťastie nech k Vám letí.
A keď rozžiaria sa Vaše tváre,
by hojnosti ste mali stále.
Nový rok nech pomaličky
vsunie šťastie do kapsičky,
aby nespravili ste chybný krok,
po celučičký ďalší rok.
Radostné prežitie vianočných sviatkov
a veľa šťastia, zdravia v novom roku
želajme si navzájom.

Výstava ovocia, zeleniny, kvetov a okrasných kríkov

V dňoch 2. – 5. októbra 2015 sa uskutočnila v Dome kultúry a služieb v Topoľčiankach výstava ovocia, zeleniny, kvetov a okrasných kríkov. Organizátorom výstavy Slovenskému zväzu záhradkárov v Topoľčiankach a Obci Topoľčianky sa podarilo pripraviť pre návštevníkov zaujímavú výstavu, ktorej sa zúčastnilo 94 vystavovateľov s 239 exponátmi ovocia, zeleniny a kvetov.

Odborná komisia pod vedením Ing. Ivana Rubaninského vyhodnotila jednotlivé exponáty a kolekcie a udelila nasledovné ocenenia:

- v súťaži jabĺk:

1. miesto: **Ladislav Siklienka**, odroda Jonagold
2. miesto: **Ladislav Supek**, odroda Melodie
3. miesto: **Michal Laktiš**, Machulince, odroda Granny Smith

- v súťaži hrušiek:

1. miesto: **Mária Heleninová**, odroda Lucasova
2. miesto: **Jozef Lukáč**, odroda Boscova fľaša
3. miesto: **Ján Nižňanský**, odroda Pastornica

- v súťaži zeleniny:

1. miesto: **Anna Tomanová**, kolekcia „Z našej záhradky"
2. miesto: **Ján Horniak**, Sľažany, kolekcia zeleniny
3. miesto: **Vladimír Laktiš**, kolekcia zeleniny

Odborná komisia okrem toho udelila 32 pestovateľských uznaní za jednotlivé exponáty a 7 pestovateľských uznaní za kolekcie ovocia.

V súťaži „Jablko roka 2015", ktorú hodnotili návštevníci výstavy, bolo ako najkrajšie vyhodnotené jablko odrody Šampion pestovateľa Karola Chrena.

Výstava bola obohatená o expozície výtvarných prác a ozdobených tekvičiek žiakov ZŠ v Topoľčiankach a MŠ v Topoľčiankach, Ulica SNP a Cintorínska, expozície Strednej odbornej školy polytechnickej v Zlatých Moravciach, Ing. Ivana Rubaninského zo Záhradného centra v Zlatých Moravciach, Ing. Michala Siklienku, Martiny Kuklovej a Jána Laktiša. Výstavu spestrila aj expozícia bonsajov Ing. Pavla Staroviča, Anny Starovičovej, Ing. Juraja Džundu a Ing. Anny Džundovej. Za všetky tieto expozície boli udelené ďakovné listy za účasť na výstave ovocia, zeleniny, kvetov a okrasných kríkov.

Svojou prítomnosťou na slávnostnom otvorení nás poctili a ocenenia a pestovateľské uznania odovzdali Prof. Ivan Hričovský, DrSc., čestný predseda Slovenského zväzu záhradkárov, Juraj Korček, tajomník RV SZZ, Peter Farkaš, predseda OV SZZ v Nitre a Juraj Mesko, starosta Obce Topoľčianky.

Najväčšiu radosť sme mali v posledný deň výstavy, ktorý bol vyhradený pre návštevu žiakov ZŠ a MŠ, ktorí okrem vzhliadnutia jednotlivých exponátov a svojich výtvarných prác mohli ochutnať rôzne odrody jabĺk a takto sme sa snažili pritiahnuť našich žiakov k záhradkárskej činnosti.

Chceme poďakovať všetkým vystavovateľom za prejavenú ochotu a všetkým, ktorí pomáhali zabezpečiť a zrealizovať výstavu. Pevne veríme, že pre návštevníkov bola výstava príjemným spestrením víkendu a možnosťou rozšírenia si vedomostí v oblasti záhradkárstva v našom regióne.

Výbor ZO SZZ Topoľčianky

Občianske združenie Park Topoľčianky

Občianske združenie Park Topoľčianky, v spolupráci s Lesy SR , š.p., Odštepný závod Topoľčianky, pokračovalo aj v roku 2015 vo svojej dobrovoľnej činnosti a ukazuje, že činnosti väčšieho rozsahu nemusia byť príliš nákladné a dajú sa vykonávať, ak fungujú na základe spoločného ľudského úsilia, vôle a pracovitosti. Vznešené morálne vlastnosti našich brigádnikov sa v parku pretavujú do jeho krásy, ktorú každoročne oceňujú tisícky domácich, aj cudzích návštevníkov.

Naše brigády navštevovalo v tomto roku stabilne dvadsať až tridsať brigádnikov a záber plôch, na ktorých sme v rámci brigád schopní pracovať, sa zväčšuje. V priebehu roka organizujeme od marca do novembra každý mesiac brigády a od roku 2011 sme v parku odrobili už viac ako 8350 brigádnických hodín. Od odstraňovania havarijného stavu a základných opráv v prvých rokoch sme sa postupne v ďalších rokoch dostali spolu s OZ Topoľčianky až ku generálnym opravám prívodného kanála, kaplnky, rekonštrukcie besiedky, oprave schodov, úpravám podzemného kanála a ďalším. Tieto sme mohli realizovať vďaka pomoci z rôznych projektov, fondov a od organizácií, ktoré dokázali podporiť naše úsilie v parku. Občianskemu združeniu sa zatiaľ podarilo získať a následne investovať do obnovy parku z týchto zdrojov takmer 48000 EUR a vlastnou brigádnickou prácou v prepočte ďalších vyše 37600 EUR.

V parku sa venujeme aj ďalším oblastiam, ktoré sa ukázali pre našu činnosť potrebné a postupne sa premieňajú na záujmové kluby v rámci nášho združenia. Historickému klubu sa za dva roky činnosti podarilo spracovať epochu rodu Keglevich de Buzin a dnes ju prezentujeme na prednáškach a v médiách, pričom v tomto roku už začala príprava materiálov o ďalšom zaujímavom šľachtickom rode pôsobiacom v Topoľčiankach. Botanický klub sa od budúceho roka bude venovať dendrológii a prirodzenému životu v parku. Informácie zo záujmových klubov a z našej činnosti tvoria dnes už pomerne bohatú a živú prezentáciu parku na internetových stránkach nášho združenia.

Každoročne otvárame hlavnú sezónu tradíciou ranžírungu pri príležitosti sviatku sv. Jána Nepomuckého, ochrancu vôd. Zúčastňujeme sa dňa otvorených parkov, organizujeme pre svojich členov poznávacie výlety a ďalšie podujatia pri príležitosti ukončenia konkrétnych projektov v parku. Na jeseň hlavnú sezónu ukončujeme k sviatku patróna stád i našej kaplnky, sv. Vendelínovi. V zimnom období sa stretávame pri predvianočnom posedení, symbolickej silvestrovskej brigáde či výročnej schôdzi.

Združenie je aktívne po celý rok a so svojou zmysluplnou a bohatou činnosťou je otvorené ďalším ľuďom, ktorým sa jeho činnosť páči a radi by sa do nej zapojili. Vďační sme za výborných ľudí, ktorí sa v našom združení zišli, ľudí so zmyslom pre poriadok, ktorým nie je ľahostajné, ak niečo nefunguje, zarastá a chátra, ľudí, vďaka ktorým je na brigáde príjemná a priateľská atmosféra. Najväčšia vďaka vždy patrí tým, ktorí si prácu v parku odnesú najviac. Srdečne ďakujeme všetkým, ktorí sa zúčastnili v tomto roku na brigádach a všetkým, ktorí chodili v čase i nečase na jesenné kontroly a čistili prívodný kanál. Ďakujeme aj všetkým sponzorom, ktorí poskytli v tomto roku (2015) obedy na naše brigády- Hradnej stráži, Zámku Topoľčianky, Chrumkáč – Marte Tomkovej, Doner Kebab – Marekovi Opálenému, Pizzérii u Majka, Vinárskym závodom s.r.o., Else Plus s.r.o., Agrok spol. s.r.o., JUDr. Števulovej. Za občerstvenie na brigádach a priestory pre naše aktivity stabilne patrí poďakovanie hotelu Hradná stráž. Zoznam sponzorov, ktorí nám poskytli v tomto roku finančné alebo materiálne dary a ktorým sa chceme touto cestou rovnako poďakovať, je uvedený na našich stránkach **www.parktopolcianky.sk.**

V neposlednom rade ďakujeme aj Vám, občanom, ktorí podporujete naše aktivity a park ľubovoľnou formou, ktorí o nás šírite dobré slovo, pozastavíte sa a pochválite pracujúceho človeka, nestrpíte v parku smeti, neporiadok a vandalizmus a správate sa v ňom s úctou k práci ľudí i k prírode samotnej. Pretože naše okolie je naším zrkadlom a vizitkou, našou chválou i hanou, nás, ktorí tu bývame a žijeme. Ďakujeme.

Ing. Vladimír Lukoťka

Šľachtické rody v Topoľčiankach

Gróf Štefan Keglevich de Buzin

pokračovanie (III.)

Gróf Štefan Keglevich de Buzin (18.12.1840 – 29.5.1905) bol posledným z rodu Keglevich de Buzin, ktorý vlastnil majetky v Topoľčiankach a okolí.

Gróf Štefan Keglevich de Buzin sa narodil 18. decembra 1840 ako prvorodený syn grófa Jána Nepomuka Keglevicha a jeho druhej manželky grófky Viktórie Eugénie Folliot – Crenneville. Gróf Ján Nepomuk mal v čase narodenia malého Štefana už 54 rokov a k vytúženému synovi už vzhliadal s generačným odstupom. Zomrel skôr, ako mladý Štefan oslávil šestnáste narodeniny a nevidel už, ako ten rok po jeho smrti ukončil štúdiá na vojenskej akadémii a nastúpil do armády. Ako člen jazdeckého pluku sa vtedy zúčastnil vojenskej výpravy do Talianska. Vojenská kariéra mu však nevyhovovala a po návrate do vlasti z armády vystúpil.

Zakrátko sa objavil na politickej scéne, keď sa v roku 1861 stal najmladším členom Uhorského parlamentu. Len 21-ročný Štefan bol zapisovateľom v Hornej komore parlamentu a od roku 1865 poslancom za konzervatívnu stranu. Vďaka mladíckym ideálom však gróf Keglevich v politike dlho nevydržal a v roku 1867, presne v deň, keď sa stal predsedom parlamentu Gyula Andrássy, sa na protest vzdal svojho poslaneckého mandátu.

Mladý gróf Keglevich sa na istú dobu z politiky stiahol a začal sa venovať hospodárskym záležitostiam a správe rodinných majetkov. Zaujal ho svet investícií a hospodárskej burzy, ktorá fungovala vo Viedni. Jeho angažovanosť na burze narastala, rýchly štart sa v jeho prípade bohužiaľ stretol s tvrdým pádom. V roku 1873 gróf Keglevich škaredo doplatil na krach Viedenskej burzy a zbankrotoval. Pri objeme svojich investícií bol jedným z najviac postihnutých aristokratov v celom Uhorsku. Aby sa však predišlo škandálu, jeho majetky, vrátane Topoľčianok, prevzala rodinná banka a gróf Keglevich ich aj naďalej spravoval až do roku 1890. Jeho postavenie tak zostalo zachované.

Po bankrote v roku 1873 začínal gróf Keglevich úplne od nuly. Nevzdával sa, bol stále mladý a ambiciózny a časom sa stal opäť úspešným. V roku 1880 ako predseda hospodárskeho klubu tekovskej župy prispel na zvýšenie aktivity družstevných bánk, založil poľnohospodársko-remeselnícku školu a prispieval aj na dobročinné účely (20 000 forintov pre nadáciu pre zlatomoraveckú nemocnicu a 6 000 forintov pre materské školy). V roku 1883 sa snažil o založenie stáleho združenia uhorských výrobcov vína, aj keď neúspešne. Zapájal sa aj do činnosti Národného hospodárskeho združenia a Národného združenia výrobcov alkoholu. Na tieto aktivity zostali dodnes minimálne dve spomienky, prvou je založenie tradície vinohradníctva v Topoľčiankach, druhou je svetová značka vodky Keglevich, ktorej pôvodnú receptúru navrhol on sám ako domácu alternatívu k poľským a ruským vodkám.

Gróf Štefan Keglevich nechcel zaostať za starostlivosťou svojho otca o rodinné sídlo v Topoľčiankach a pozval sem záhradníka Vojtecha Strnada, ktorý neskôr za čias Habsburgovcov v parku realizoval viaceré úpravy a výstavbu vodného systému. S menom grófa Keglevicha je spojený aj začiatok systematického prístupu k hospodáreniu v okolitých lesoch. V Topoľčiankach založil hasičský zbor a bol jeho prvým kapitánom a dal tu vybudovať aj 15 km dlhú konskú železnicu medzi Topoľčiankami a polesím Jedľové Kostoľany, ktorá slúžila na zvoz uhlia z bane Viktória.

V roku 1884 sa gróf Keglevich vrátil do Uhorského snemu ako nezávislý zástupca za okres Zlaté Moravce v Dolnej komore a čoskoro sa pripojil k vládnucej liberálnej strane. V r. 1895 na pôde parlamentu argumentoval za reformáciu zákona o manželstve a úradnú registráciu cirkevných sobášov, čo v tom čase vyvolalo značný rozruch a znamenalo to jeho návrat do vysokej politiky. To, čo však v uhorskej metropole priťahovalo grófa Štefana Keglevicha najviac, sa neodohrávalo v poslaneckých laviciach. Jeho srdcovou záležitosťou bolo divadlo a umenie a on sám bol jedným z hlavných organizátorov divadelného života v Uhorsku. V rokoch 1886 – 1887 a 1898 – 1902 bol správcom Národného divadla a Uhorskej kráľovskej opery v Budapešti.

Z divadelných kruhov pochádza jeho vzťah s herečkou Ilkou Lánczy. Gróf Štefan Keglevich ženatý bol, avšak jeho manželstvo s Angelikou Esterházy de Galanta, s ktorou sa mladý gróf oženil ešte v roku 1860 v Bratislave, nebolo veľmi šťastné. Z krajšieho obdobia po svadbe sa narodili traja synovia, Imrich (1862-1895), Jozef (1862-1863) a Július (1865-1882). V neskoršom období boli vzťahy medzi manželmi stále horšie, až napokon prišla Štefanova žiadosť o rozvod, ktorú Angelika Esterházy v snahe zachovať spoločenský status, odmietla. Spoločné manželstvo bolo ďalej už len formálnym zväzkom a grófovou pravou láskou sa stala herečka Ilka Lánczy. V romantickom zväzku sa im narodila dcéra Margita Lánczy, ktorá sa rovnako ako jej matka venovala divadlu a neskôr bola známou budapeštianskou divadelnou herečkou. Margita sa narodila v roku 1897 v dedinke Bódvarakó. Táto dedinka v bývalej turnianskej župe, kde Keglevichovci postavili v r.1803 kostol sv. Terézie z Avily, podľa všetkého slúžila grófovi Štefanovi Keglevichovi a Ilke Lánczy ako útočisko pre ich romantický vzťah a gróf si k nej vybudoval zvláštne puto.

Vášnivá povaha grófa Keglevicha, ktorá ho sprevádzala celý život, ho dostala 29. mája 1905 do šermiarského duelu so zástupcom Ľudovej strany Uhorského parlamentu, Karolyim Hentzom. 65-ročný gróf bol v tomto dueli smrteľne zranený a pretože prežil všetkých svojich synov, táto vetva rodu Keglevich de Buzin skončila spolu s ním. Pochovaný bol v súlade s vlastným želaním v tichom, pokojnom Bódvarákó.

Pavol Bobok
historický klub občianskeho združenia Park Topoľčianky
www.parktopolcianky.sk

Vianočný stolnotenisový turnaj

Stolnotenisový oddiel Topoľčianky v spolupráci s Obcou Topoľčianky si Vás dovoľujú pozvať na Vianočný stolnotenisový turnaj, ktorý sa uskutoční v **nedeľu 20.12. 2015** v priestoroch Domu kultúry a služieb Topoľčianky. Registrácia bude prebiehať od 09:00 hod., samotný turnaj začne o 10.00 hod. Vopred sa zaregistrovať je možné v priestoroch obecnej knižnice počas otváracích hodín alebo na telefónnom čísle 037/6301263. Účasť nie je nijakým spôsobom obmedzená. Účastníci budú rozdelení do kategórií registrovaní a neregistrovaní hráči. Obyvatelia Topoľčianok majú vstup voľný, účastníci mimo obce platia štartovné 2,- €. O občerstvenie bude postarané, je potrebné doniesť si vlastnú raketku a športové oblečenie + obuv. Tešíme sa na Vašu účasť.

Členovia STO Topoľčianky

Kedy sú Vianoce ?

Zamyslenie

Keď sa usiluješ podať ruku tomu, kto Ťa urazil. Vtedy sú Vianoce.

Keď vieš prijať od iných láskavé slovo a úsmev, v tej chvíli začínajú Vianoce.

Keď sám rozdávaš úsmev, láskavé slovo, máš porozumenie pre iných, už sa v Tvojom srdci začali Vianoce.

Keď si nájdeš čas vypočuť iných, sláviš Vianoce.

Keď uľahčíš námahu blížnemu, venuješ mu pozornosť, v duši sláviš Vianoce.

Keď sa včas spamätáš, aby si zadržal nevľúdne slovo, nepriaznivú poznámku, ďakuj za Vianoce vo svojom srdci.

OBEC TOPOĽČIANKY
VÁS SRDEČNE POZÝVA NA TRADIČNÚ
FAŠIANGOVÚ ZÁBAVU
V SOBOTU 6. FEBRUÁRA 2016
DO DKS TOPOĽČIANKY SO ZAČIATKOM O 19.30 HOD.
HRÁ DJ PETER GAJDOŠ. PRÍĎTE SA ZABAVIŤ,
ČAKÁ VÁS PRÍJEMNÁ ZÁBAVA,
CHUTNÉ OBČERSTVENIE A BOHATÁ TOMBOLA !

Vážení spoluobčania,

V SILVESTROVSKÚ POLNOC

- na prelome rokov 2015 – 2016 si opäť pripomenieme vznik samostatnej Slovenskej republiky.
Pri príležitosti 23. výročia nášho štátneho sviatku bude horieť

VATRA SAMOSTATNOSTI

už po dvadsiaty štvrtý raz.
Pozývame všetkých našich spoluobčanov na toto tradičné stretnutie, kde si pri tejto príležitosti navzájom poprajeme hojnosť zdravia, pokoja a šťastia do budúceho ROKU 2016.
Na záver nebude chýbať ani tradičný silvestrovský ohňostroj, ktorý nám pomohli finančne zabezpečiť aj sponzori, za čo im patrí naše poďakovanie.
Taktiež ďakujeme za spoluprácu pri príprave tradičného stretnutia členom ZO SZZ, DHZ a p. Vladimírovi Laktišovi.
Dovidenia v centre obce pri DKS v Topoľčiankach.

Obec Topoľčianky
Vás srdečne pozýva na

KROJOVÚ ZÁBAVU

v sobotu 16. januára 2016 o 19.30 hod.
do DKS Topoľčianky.
O zábavu a dobrú náladu sa postará
DUO RYTMIX.
Účasť v kroji nie je podmienkou, ale je vítaná.
Súčasťou zábavy je občerstvenie.
Vstupenky si môžete už teraz zakúpiť v Obecnej knižnici Topoľčianky denne od 08.00 do 16.30 hodiny.

OFK TATRAN Topoľčianky

Poďakovanie

Končí sa rok 2015 a týmto sa chceme poďakovať všetkým, ktorí nám tento rok pomáhali či už materiálne alebo finančne. Ďakujeme Obecnému úradu Topoľčianky za finančnú, materiálnu pomoc a aj zamestnancom pri úprave a starostlivosť o športový areál.

Ďakujeme jednotlivým spoluobčanom a podnikateľom ako p. JUDr. Dane Oravcovej, ktorá zakúpila kompletnú sadu dresov pre žiacke mužstvo, p. Rudolfovi Siklienkovi za pomoc pri údržbe futbalových ihrísk a jednotlivým podnikateľským subjektom, ktorí prispeli na kúpu kosačky.

Ďakujeme mužstvám, hráčom, trénerom a vedeniu OFK Tatran za reprezentáciu klubu a obce v regióne.

Pevne veríme, že spolupráca bude naďalej fungovať tak dobre, ak nie ešte lepšie a budeme radi, ak sa pripoja aj ďalší spoluobčania.

Issf manažér **Miroslav Mesko**

Svet podľa Tomáša Haverlíka

FoTOP FOTOKLUB Topoľčianky v spolupráci s Obecným úradom v Topoľčiankach usporiadal v novembri 2015 už druhé stretnutie s naším rodákom Tomášom Haverlíkom. Po mimoriadne úspešnej prednáške v roku 2014 prijal naše pozvanie a niekoľko desiatok účastníkov podujatia malo možnosť vypočuť si prezentáciu, v ktorej sme sa dozvedeli veľa zaujímavých informácií z úspešného pôsobenia fotografa, grafika a hudobného skladateľa Tomáša Haverlíka, ktorý po ukončení Gymnázia Janka Kráľa v Zlatých Moravciach pôsobil v bratislavskom kreatívnom štúdiu, kde pracoval na rôznych fotografických zadaniach. Popri tom mal vlastné štúdio, kde sa venoval tvorbe hudby, vďaka ktorej sa rozcestoval po svete. Od roku 2010, kedy si kúpil vlastnú zrkadlovku, pôsobí na voľnej nohe. Stal sa kreatívnym štúdiom v jednej osobe. Medzi jeho hlavné činnosti patrí grafický dizajn, web dizajn, DTP, video produkcia, strih videa, hudobná produkcia, strih zvuku, retuš fotografií, technická produktová a portrétová fotografia, 360° panoramatická fotografia, virtuálne prehliadky, foto a video z vtáčej perspektívy. Dosiaľ pracoval a podieľal sa na rôznych projektoch pre značky ako Europack, ENEL - Slovenské elektrárne, Slovnaft, Železničná spoločnosť, Carrefour, Metro cash & carry, Hypernova, Dr. Oetker, Slovenské Cukrovary, T-Mobile, Orange, Národná Dialničná Spoločnosť, Union poisťovňa, Apollo poisťovňa, Wella, Volkswagen a ďalšie. Tomáš pripravil pre účastníkov prednášky v priestoroch Domu kultúry a služieb v Topoľčiankach naozaj pútavú scénu a podelil sa s nami o svoje znalosti, skúsenosti, ale aj zážitky zo svojich ciest po celom svete. Prekvapením bol mimoriadne atraktívne pripravený profesionálny ateliér, v ktorom si účastníci mohli vyskúšať fotografovanie v špičkových podmienkach. Stretnutie pokračovalo do neskorých večerných hodín, zábery nafotené v ateliéri boli premietané na plátno a spoločne upravované v grafickom editore. Množstvo otázok prítomných účastníkov, priateľská príjemná atmosféra a skutočne profesionálny prístup prednášateľa priniesli prítomným účastníkom naozaj príjemné zážitky, nové znalosti a skúsenosti. Veľmi radi sa s Tomášom stretneme pri podobnom podujatí aj v budúcnosti.

Ing. Radimír Siklienka, PhD.
FoTOP FOTOKLUB Topoľčianky
Autor fotografie: Radimír Siklienka ml.

Nahliadli sme do matriky

august - november 2015

Narodili sa:
Lujza Rakovská, rodičia Lenka Rakovská a Jozef Rakovský, Vígľašská ulica

Sobáš uzatvorili:
Lukáš Sulík a Alica Poláková, 22.8.2015 v Nitre
Ing. Michal Paulen a Martina Sochorová, 22.8.2015 v Prahe, ČR
Ing. Jaroslav Bárta a Eva Števulová, 28.8.2015 na Novej Bani
PhDr. Milan Rochfaluši a Ing. Daniela Dzianová, 17.10.2015 v Topoľčiankach

Opustili nás:
Ján Haspra, Lipová, zomrel 26.9.2015 vo veku 80 rokov
Ivan Horváth, SNP, zomrel 17.11.2015 vo veku 76 rokov
Slavomír Beňovič, Holešovská, zomrel 20.11.2015 vo veku 65 rokov

Naše Topoľčianky
NAŠE TOPOĽČIANKY ■ Vydáva: Obec Topoľčianky, bezplatne pre obyvateľov obce v periodicite 3 – 4 krát ročne ■ Vedúci redaktor: Ing. Roman Kazík. Redaktori: Mgr. Eva Chrapková, Anna Lukáčová, Juraj Mesko, Andrea Chrenová, Mgr. Štefan Klečka ■ Evidenčné číslo EV 3274/09 ■ ISSN 1339–0619 ■ Údaje o vydavateľovi: Obec Topoľčianky, Hlavná 114, 951 93 Topoľčianky, IČO 00 308 536, tel. kontakt: 037/630 12 22, e-mail: kniznica@topolcianky.sk ■ Tlač: End, s.r.o. Topoľčianky